

Jaarverslag 2019
Stichting Weeshuis der Doopsgezinden



Inhoud

Voorwoord	1
1 Over het Weeshuis der Doopsgezinden	2
1.1 De historie van het fonds	2
1.2 Over de doelstelling en doelgroep	2
2 Inhoudelijke ontwikkelingen in 2019	3
2.1 Giftenbeleid algemeen	3
2.2 Strategische partnerschappen	3
2.3 Ontwikkelingen Binnenland	3
2.4 Ontwikkelingen Buitenland	4
2.5 Noodhulp naar aanleiding van crisissituaties	4
3 Bestuurlijke en organisatieontwikkelingen in 2019	5
3.1 Samenstelling bestuur, aantal vergaderingen en nevenfuncties	5
3.2 De Raad van Toezicht	5
3.3 Ontwikkelingen met betrekking tot de samenstelling van de staf en huisvesting	5
3.4 Onkostenvergoedingsbeleid bestuur en Raad van Toezicht en beloningsbeleid staf	6
3.5 Lidmaatschap FIN en samenwerken	6
3.6 Toetsing normen goed bestuur	6
3.7 Financieel jaarverslag: verkorte staat van baten en lasten	7
4 Strategische partners in 2019	9
4.1 Stichting voor Vluchteling – Studenten UAF: mbo Helpdesk	9
4.2 Gevangenzorg Nederland SOS Cursus (Spreken over slachtoffers, schuld en samenleving)	10
4.3 VSO Nederland	11
4.4 SOS Kinderdorpen	12
4.5 Karuna Foundation	13
5 Andere projecten in 2019	14
5.1 Move Forward – azc workshoptour	14
5.2 IMMO Instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek – forensisch medisch onderzoek bij jonge slachtoffers van marteling en ernstig geweld	15
5.3 Trans Amsterdam – Trans Art School transjongeren project	16
5.4 Open Huis Haarlem – huiswerkbegeleiding	17
5.5 Stichting Rhiza – Building Strong Communities	18
5.6 Stichting Young Refugee Cause – ICT lesprogramma vluchtelingkinderen	19
6 Korte vooruitblik naar 2020	20

Voorwoord

Het jaar 2019 was voor het Weeshuis der Doopsgezinden een jaar van verandering. Zowel organisatorisch als inhoudelijk. De heer Blanksma trad met het bereiken van de leeftijd van 75 jaar af als voorzitter, nadat hij 20 jaar bestuurder van het Weeshuis was geweest. Hij nam aansluitend zitting in de raad van toezicht. Met veel genoegen heb ik aansluitend het voorzitterschap overgenomen, nadat ik reeds lange tijd als penningmeester in het bestuur actief was. In mijn nieuwe rol hoop ik mijn ervaring de komende jaren verder te mogen inzetten. Mijn sterke betrokkenheid bij de doopsgezinden en mijn grote belangstelling voor maatschappelijk initiatief hebben mij gesterkt in het aanvaarden van deze functie.

Naast de wisseling van voorzitter, verschoof ook de functie van penningmeester en trad een nieuw bestuurslid aan. In paragraaf 3.1 leest u hierover meer. Daarnaast verhuisde het kantoor naar een ander pand binnen Haarlem. Het betreft een eigen pand van de stichting, dat vanaf 2018 is verbouwd en verduurzaamd. De intentie is om hier meerdere maatschappelijke organisaties te huisvesten, waardoor ontmoeting en samenwerking tot inhoudelijke meerwaarde kunnen leiden. In paragraaf 3.3 wordt deze ontwikkeling nader toegelicht.

Inhoudelijk houdt onze stichting zich bezig met de steun aan projecten voor jeugd en jongeren in achterstand. Daarbij houden wij altijd de statutaire doelstelling in gedachten en trachten wij een vertaalslag te maken van verleden naar heden. De precieze invulling daarvan is doorlopend onderwerp van gesprek. In 2019 zijn op basis van de aanvragen, nieuwe inzichten en onderzoeken ook de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van een sterker samenhangend giftenbeleid met meer focus. In 2020 zal dit nieuwe beleid verder worden geconcretiseerd. De werkwijze met partnerschappen met partijen die voor ons belangrijk werk doen, blijft daarin belangrijk. Naast de ontwikkelingen binnen de reeds lopende partnerschappen, is in 2019 verkend welke partijen in aanmerking komen voor nieuwe meerjarige samenwerkingen in 2020. De lopende partnerschappen worden in paragraaf 4 toegelicht. Daarnaast zijn enkele voorbeelden opgenomen van andere initiatieven die wij steunen, om zo het beeld van onze activiteiten nog wat verder in te kleuren.

namens het bestuur,

Edzo Huisman
voorzitter

mei 2020

1 Over het Weeshuis der Doopsgezinden

Onze geschiedenis ligt ten grondslag aan de keuzes die vandaag de dag worden gemaakt. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de waarden van de organisatie en de inhoudelijke focus die we aanbrenge.

1.1 De historie van het fonds

Het Weeshuis der Doopsgezinden is een vermogensfonds: een organisatie met een eigen vermogen dat door de oprichters van het oorspronkelijke weeshuis in 1634 is gestart. In die tijd besloot het Haarlems echtpaar Nicolaes Billaerts en Tanneken van Pilcken een kinderkuis te stichten voor doopsgezinde wezen. In de eeuwen daarna fungeerde het huis als een thuis voor vele kinderen, tot het in 1962 werd gesloten omdat met de ontwikkeling van de sociale voorzieningen van overheidswege, de kerkelijke zorg voor wezen niet langer nodig was. Na de sluiting van het daadwerkelijke weeshuis, bleef het door de opeenvolgende besturen opgebouwde vermogen bestaan. De regenten van het Weeshuis besloten om dit blijvend in te zetten voor jeugdigen en jongeren op een wijze die zo goed mogelijk past bij de geschiedenis van de organisatie. De opbrengsten van het vermogen worden daarom besteed aan projecten en initiatieven ten behoeve van jeugd en jongeren in achterstandssituaties.

In 1978 verkreeg het Weeshuis der Doopsgezinden de bestuurlijke rechtsvorm van een stichting en werden de statuten vastgesteld. Met ingang van 1 januari 2008 (de ingangsdatum van de ANBI-regeling) is de stichting door de belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling: ANBI. Or-

ganisaties met deze status dragen in hun doelstelling en activiteiten bij aan het algemeen nut. ANBI's voldoen aan criteria die door de belastingdienst zijn opgesteld (bijvoorbeeld: de organisatie zet zich voor minstens 90% in voor het algemeen belang, heeft geen winstoogmerk, de beloning voor bestuurders is beperkt). De stichting is lid van de FIN (Fondsen in Nederland): de belangenvereniging van filantropische fondsen. Daarnaast werkt het Weeshuis op regelmatige basis samen met andere vermogensfondsen in kennisuitwisseling en gezamenlijke betrokkenheid bij projecten.

1.2 Over de doelstelling en doelgroep

De statutaire doelstelling van Stichting het Weeshuis der Doopsgezinden luidt: *Het zonder winstoogmerk stimuleren van jeugd- en jongerenwerk in de regio Kennemerland, elders in Nederland en daarbuiten, waarbij het gaat om activiteiten op uiteenlopende gebieden ten behoeve van jeugd en jongeren in achterstandssituaties.*

De stichting draagt bij aan projecten binnen Nederland (circa 2/3 van het jaarlijks donatiebudget) en buiten Nederland (circa 1/3 van het donatiebudget). Bijdragen worden verstrekt aan vele soorten projecten, waarbij een voorname vraag altijd is in hoeverre er sprake is van een achterstandssituatie.

2 Inhoudelijke ontwikkelingen in 2019

2.1 Giftenbeleid algemeen

Het Weeshuis ontwikkelde de afgelopen jaren voortdurend beleid op de deelonderwerpen waarop de stichting actief is. Dit kan ad hoc zijn naar aanleiding van (actuele) onderwerpen die al dan niet actief op ons afkomen of thema's waar de stichting zich op eigen initiatief nader in verdiept. Daarnaast zoeken we ook naar mogelijkheden om op nieuwe manieren als financier betrokken te zijn. Een van deze vormen is het strategisch partnerschap waarin op initiatief van het Weeshuis zelf meerjarige financieringsrelaties worden aangegaan voor een specifiek project of programma waarbij we nauwer betrokken willen zijn. In 2019 zijn op basis van de aanvragen, nieuwe inzichten en onderzoeken ook de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van een sterker samenhangend giftenbeleid met meer focus. De ontwikkeling van het giftenbeleid heeft altijd onze aandacht, waarbij we op basis van actualiteit en nieuwe inzichten aanpassingen maken, vanzelfsprekend afgewogen tegen onze geschiedenis en doelstellingen. In 2020 worden de stappen van dit nieuwe beleid verder geconcretiseerd. In de volgende paragrafen vindt u meer informatie over de ontwikkelingen die zich in 2019 voordeden.

2.2 Strategische partnerschappen

De werkwijze met partnerschappen hanteren wij al langer, waarbij er in 2015 meerdere samenwerkingen werden aangegaan voor een periode van 3 jaar. De ervaringen met de partnerschappen zijn positief. Enerzijds krijgt het Weeshuis op deze wijze meer inzicht in en kennis

over een specifiek onderwerp/gebied en anderzijds ontstaat er zicht op de langere termijn resultaten van de bestedingen. Voor de partnerorganisatie is een meerjarige betrokkenheid zowel inhoudelijk als financieel stimulerend en kan een kritische inhoudelijke betrokkenheid vanuit een financier een meerwaarde hebben. Binnen de lopende partnerschappen werd in 2019 het partnerschap met SOS kinderdorpen verlengd. In 2019 is daarnaast verkend welke partijen in aanmerking komen voor nieuwe meerjarige samenwerkingen in 2020. In hoofdstuk 4 staan de partnerschappen beschreven. Op initiatief van het Weeshuis zelf wordt actief gezocht naar de verdere uitbreiding daarvan.

2.3 Ontwikkelingen Binnenland

Naast de strategische partnerschappen is binnen Nederland een deel van het budget beschikbaar voor aanvragen die wij ontvangen in een lossere verband. Leidend blijft altijd de vraag in hoeverre er sprake is van een achterstandsituatie in de projectopzet waarvoor wordt aangevraagd. Ten aanzien van onze bijdragen aan vakantiecampen vond in 2019 een aanscherping in het giftenbeleid plaats. Er wordt nu extra gekeken naar de maatregelen om de veiligheid van de deelnemende kinderen te waarborgen. Diverse aanvullende eisen zijn tijdig met onze aanvragers gecommuniceerd en op onze website geplaatst zodat met ingang van 2020 deze punten mee worden genomen in de beoordeling. Onder 'voorbeeldprojecten' vindt u meer informatie over enkele van de "losse projecten" die in 2019 zijn gesteund.

2.4 Ontwikkelingen Buitenland

Net als bij het binnenland budget zal, naast de meerjarige strategische partners, een deel van het buitenlandbudget beschikbaar blijven voor aanvragen en initiatieven in een lossere verband. Dit omdat wij nieuwe, effectieve of kleinschalige projecten die zich richten op onze thema's ook een kans willen bieden. Gezien de historie van ons fonds vormen kinderen zonder ouders een relevante doelgroep van het Weeshuis. Met de huidige inzichten rond hechting en ontwikkeling van kinderen zijn andere opvangvormen dan weeshuizen geschikter. Begin 2019 is nieuw beleid ontwikkeld ten aanzien van financiering van aanvragen gericht op alternatieve opvang van kwetsbare kinderen. Dit beleid is in lijn met de internationale richtlijnen van de Verenigde Naties. Doorlopend volgen wij zo goed mogelijk de verdere ontwikkeling van kennis op dit terrein via nationale en internationale kennisnetwerken.

2.5 Noodhulp naar aanleiding van crisissituaties

Het Weeshuis beschouwt zichzelf niet als een noodhulpfonds, maar bij uitzondering wordt er jaarlijks door enkele bij ons bekende partijen voor noodhulp aangeklopt. Het Weeshuis kijkt bij noodhulp altijd naar partijen met een lokaal netwerk en de expertise om het verschil voor de meest kwetsbaren te kunnen maken. In 2019 droegen wij onder andere bij aan noodhulp in Mozambique na cycloon Idai. De inzet op noodhulp is van tevoren niet te voorzien en te plannen. In 2020 zal opnieuw worden bezien welke noodsituaties zich aandienen en welke hulp eventueel nodig is.

3 Bestuurlijke en organisatieontwikkelingen in 2019

3.1 Samenstelling bestuur, aantal vergaderingen en nevenfuncties

De bestuurssamenstelling is in 2019 gewijzigd. Er was een wisseling van voorzitter. Hendrik Blanksma trad met het bereiken van de leeftijd van 75 jaar af als voorzitter, nadat hij 20 jaar bestuurder van het Weeshuis was geweest. Hij nam aansluitend zitting in de raad van toezicht. Daarnaast trad er een nieuw bestuurslid aan.

Tot 5 juli 2019 was de situatie als volgt:

- H.J. Blanksma, voorzitter
- P.N. van Sprang, secretaris
- E.H. Huisman, penningmeester
- Mw S.J. Lantinga, lid
- L. Koopmans, lid
- Mw. J.H.M. Mateyo-Folmer, lid

Vanaf 5 juli 2019 bestond het bestuur uit:

- E.H. Huisman, voorzitter
- P.N. van Sprang, secretaris
- Mw. J.H.M. Mateyo-Folmer, penningmeester
- Mw. S.J. Lantinga, lid
- L. Koopmans, lid
- Mw. S.L. Vriends, lid

In 2019 heeft het Weeshuis der Doopsgezinden zeven bestuursvergaderingen gehouden. Een lijst van nevenfuncties van de bestuursleden wordt jaarlijks geactualiseerd en onderling ter beschikking gesteld aan de bestuursleden om te toetsen of er geen sprake is van ongewenste belangenverstrengeling.

Daarnaast is deze lijst onderdeel van de lijst documenten behorende bij de jaarlijkse verklaring 'Code Goed Bestuur', die tevens eens per vier jaar wordt getoetst (zie paragraaf 3.6).

3.2 De Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat sinds 2016. De leden in 2019 waren de heer mr B.B. Schneiders (voorzitter), mevrouw L.C.M.

Blomjous-Maillette de Buy Wenniger (secretaris) en mevrouw J.M. Reinders Folmer-Hamelink (lid). Op 5 juli trad scheidend voorzitter van het bestuur de heer H.J. Blanksma als vierde lid toe. De Raad van Toezicht adviseert het bestuur over het te voeren beleid en moet toestemming geven voordat het bestuur bepaalde besluiten kan nemen, namelijk de goedkeuring van de financiële jaarrekening, de benoeming van een bestuurslid of een wijziging van de statuten. Daarmee wordt de bestuurlijke soliditeit op lange termijn zekerder gesteld. In 2019 kwam de Raad van Toezicht tweemaal bijeen. Eén keer gezamenlijk met het bestuur van de stichting en een andere keer zelfstandig.

3.3 Ontwikkelingen met betrekking tot de samenstelling van de staf en huisvesting

De samenstelling van de staf was in 2019 ongewijzigd. De coördinatie van het bureau was in handen van adviseur mevrouw J.E. Schouten. Adviestaken werden tevens vervuld door mevrouw M.H.G.M. Schreurs. De administratieve- en office managementtaken werden uitgevoerd door mevrouw E. van Rijn.

De staf is langere tijd gehuisvest geweest in de kantoorlocatie Office Hotel aan de Fonteinlaan in Haarlem. De laatste jaren ontstond het idee om in een eigen pand van de stichting het kantoor te gaan huisvesten. Vanaf 2018 is gewerkt aan de verduurzaming en verbouwing van het pand aan de Baan 29 te Haarlem en in juli 2019 is het bureau van het Weeshuis hier naartoe verhuisd. Naast kantoorruimte voor het Weeshuis bureau zijn er meerdere kantoorruimtes die deels met onmiddellijke ingang en deels op termijn verhuurd zijn of zullen worden aan andere fondsen, stichtingen of organisaties zonder winstoogmerk. De intentie is om door samenwerking en ontmoeting in-

houdelijke meerwaarde en inspiratie te bevorderen voor de betrokken partijen.

De bestuursvergaderingen vonden in 2019 in een deel van de gevallen plaats in de Theekoepel van het Weeshuis. Deze locatie ligt naast Huize Spaar & Hout aan de Kleine Houtweg 139. In 2018 werd ook de renovatie afgerond van de Regentessekamer in het pand van Hart Haarlem. Deze locatie bevindt zich aan de Kleine Houtweg 18 waar het Weeshuis der Doopsgezinden van 1874 tot 1939 gevestigd was. Het pand is inmiddels een kunst- en cultuurcentrum met een levendige programmering en cursusaanbod. In 2019 is een deel van de bestuursvergaderingen hier gehouden. Daarnaast is ook vergaderd in de nieuwe vergaderruimte aan de Baan 29. De bestuursleden verrichten hun bestuurstaken niet vanuit een vaste locatie, zij werken veelal vanuit de eigen woning of kantoor.

3.4 Onkostenvergoedingsbeleid bestuur en beloningsbeleid staf

Het Weeshuis heeft in 2017 een reglement onkostenvergoeding voor bestuursleden vastgesteld. Er is sprake van een kleine forfaitaire vergoeding voor reguliere kosten zoals vervoer en printen. Bestuursleden ontvangen verder geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In 2019 zijn in het reglement geen wijzigingen geweest. Het beloningsbeleid voor medewerkers wordt overeenkomstig opleiding en ervaring passend ingeschaald conform de cao 'sociaal werk'.

3.5 Lidmaatschap FIN en Samenwerken

Het Weeshuis is lid van de FIN (Fondsen in Nederland): de belangenvereniging voor vermogensfondsen. Op de ledenvergaderingen en themabijeenkomsten is het plezierig en nuttig om andere fondsen te ontmoeten en op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in de

sector. Het Weeshuis zoekt daarnaast regelmatig de samenwerking op met andere partijen omdat kennisdeling en samen optrekken op thema's die belangrijk voor ons zijn vaak tot meer efficiëntie of een beter bereik leiden. In 2019 werd bijvoorbeeld met andere vermogensfondsen samengewerkt in diverse overlegstructuren en themabijeenkomsten. Ook is het Weeshuis actief binnen de FIN werkgroep internationale samenwerking en was het medeorganisator van een kennissessie over het bereiken van de allerarmsten die in september plaatsvond. Het is de intentie om deze vormen van samenwerking te behouden en waar mogelijk verder uit te bouwen.

3.6 Toetsing normen goed bestuur

De FIN heeft in samenspraak met de overheid en de leden van de vereniging een gedragscode opgesteld voor vermogensfondsen die lid zijn. Belangrijke doelstellingen hiervan zijn kwaliteitsverbetering en verhoging van de transparantie. Het bestuur van het Weeshuis onderschrijft deze doelen en heeft zich begin 2018 binnen de pilotfase van de toetsing aangemeld. Tijdens de toetsing wordt onder andere gekeken naar zaken als aansluiting giften en beleid bij statutaire doelstelling, vermindering van belangenverstrengeling, financieel beheer en het op correcte wijze vastleggen en toepassen van afspraken rond bijvoorbeeld taakverdeling, rooster van aftreden en onkostenvergoedingen. De gegevens worden ingevuld in een jaarlijkse verklaring. Eens in de vier jaar wordt de verklaring inhoudelijk getoetst door een externe toetsers. In 2018 vond dit bij het Weeshuis plaats. De toetsing werd met goed gevolg doorlopen. In 2019 is de jaarlijkse verklaring ingevuld en ingestuurd. De volgende externe toetsing zal in 2022 plaatsvinden.

3.7 Financieel jaarverslag: verkorte staat van baten en lasten

Over het jaar 2019 is een financiële jaarrekening opgesteld en beoordeeld door RSM Niehe Lancée Kooij Accountants te Haarlem. In dit openbaar jaarverslag is een verkorte staat van baten en lasten opgenomen. In 2019 bedroeg het totaal van de baten € 1.386.521 en totaal van de lasten € 3.393.730. De lasten zijn onder te verdelen in giften (€ 3.000.062), personele kosten (€ 152.171), lasten exploitatie huizen (€ 44.884), lasten exploitatie landerijen (€ 99.659), afschrijving op materiele activa (€ 18.629) en algemene kosten (€ 78.325). Het tekort werd deels ten laste gebracht van het vermogen en deels van de gemaakte reserve voor projecten. Met dit laatste wordt invulling gegeven aan de afspraak met de Belastingdienst dat extra uitgaven ten laste van deze specifieke

reservering worden gebracht. Dit is ook terug te zien in de jaarrekening.

Het totaalbedrag dat in 2019 is uitgegeven aan giften is € 3.000.062 en daarmee hoger dan het vastgestelde indicatieve jaarbudget van € 2.500.000. Dit komt door enkele grotere partnerschappen in het buitenland. Hierdoor zijn in vergelijking met voorgaande jaren de uitgaven in het buitenland tijdelijk hoger geworden en is ook de verdeling tussen binnen en buitenland wat opgeschoven.

In onderstaande tabellen worden de giften naar beleidsterreinen en binnen-/buitenland uitgesplitst weergegeven. In 2019 werden in totaal 227 aanvragen toegekend en 112 aanvragen afgewezen. Over 4 aanvragen werd om uiteenlopende redenen anders besloten (geen toekenning of afwijzing).

BELEIDSTERREIN	AANTAL TOEKENNINGEN	TOEGEKEND BEDRAG	PERCENTAGE VAN TOTALE BESTEDING
Doopsgezind	4	€ 201.000	7%
Gevangenzorg	3	€ 99.850	3%
Gezondheidszorg	31	€ 769.157	26%
Kinderrechten	1	€ 40.000	1%
Noodhulp	4	€ 83.000	3%
Onderwijs & werkervaring	67	€ 774.417	26%
Pleegzorg	3	€ 60.500	2%
Vluchtelingen	10	€ 176.263	6%
Voorzieningen	98	€ 736.706	24%
Weenzorg	6	€ 64.500	2%
Totaal	227	€ 3.000.062	100%

Tabel 1: toekenningen per beleidsterrein

GEOGRAFIE	AANTAL TOEKENNINGEN	TOEGEKEND BEDRAG	PERCENTAGE VAN TOTALE BESTEDING
Binnenland	150	€ 1.515.491	51%
Buitenland	77	€ 1.484.571	49%

Tabel 2: toekenningen naar binnen-/buitenland



Figuur 1: verdeling giften per regio in 2019

4 Strategische partners in 2019

Sinds 2015 werkt het Weeshuis met enkele partijen in een strategisch partnerschap (zie ook paragraaf 2). Dit zijn meerjarige projecten met partners die actief zijn op thema's die voor het Weeshuis van groot belang zijn. Deze partijen zijn door het Weeshuis zelf benaderd. Binnen Nederland waren er in 2019 partnerschappen met het UAF en Gevangenen-zorg Nederland. Daarbuiten ging het om SOS Kinderdorpen, VSO Nederland en Karuna Foundation. De organisaties en de inhoud van de gesteunde projecten worden hier kort toegelicht.

4.1 Stichting voor Vluchteling – Studenten UAF: mbo Helpdesk

De samenwerking tussen het Weeshuis en het UAF gaat vele jaren terug. Al in 2009 werd een aanzienlijk bedrag gegeven voor kennisontwikkeling ten aanzien van de mbo-doelgroep. In 2013 werd, mede met middelen van het Weeshuis, een mbo-fonds binnen het UAF gestart waaruit individuele studenten werden gesteund. Vanaf de start in 2017 steunt het Weeshuis de mbo Helpdesk: een concrete voorziening die bijdraagt aan de ontwikkeling van vluchtelingen. Deze steun is in 2018 en 2019 verder voortgezet.

Vluchtelingen in Nederland willen graag hun steentje bijdragen aan onze samenleving en hun eigen brood verdienen. Dat is niet altijd makkelijk. Je moet de taal goed spreken en je hebt vaak een Nederlands diploma nodig om aan de slag te komen. Het UAF zet zich in voor

de ontwikkeling van gevluchte studenten en professionals, en hun integratie op de Nederlandse arbeidsmarkt. Vanuit de mbo Helpdesk krijgen gevluchte jongeren die een mbo-opleiding willen doen passend studieadvies en helpt het UAF in nauwe samenwerking met de Regionale Opleidingscentra (ROC's) om hen succesvol in te laten stromen bij een mbo-opleiding van hun keuze. Ook helpt de organisatie vluchtelingen bij het vinden van een werkplek voor een BBL-opleiding (Be-roeps Begeleidende Leerweg) waarbij je meestal één dag in de week naar school gaat en daarnaast 4 dagen in de week werkt bij een bedrijf. In 2019 ging het onder meer om opleidingen tot kapper en elektromonteur. Het Weeshuis brengt met regelmaat een werkbezoek aan het UAF en blijft tussentijds op de hoogte van de ontwikkelingen die zich voordoen.



Foto: UAF – Suzanne Blanchard

4.2 Gevangenzorg Nederland SOS Cursus (Spreken over slachtoffers, schuld en samenleving)

Gevangenzorg Nederland wordt sinds 2010 door het Weeshuis gesteund voor diverse projecten gericht op kinderen van gedetineerden en op de jongvolwassen doelgroep binnen de gevangenis. Ruim 30% van de gevangenispopulatie is jongvolwassene. Gevangenzorg Nederland zet zich in om hen en hun achterblijvende familieleden te begeleiden tijdens en na detentie. Getrainde vrijwilligers gaan regelmatig op bezoek in de gevangenis of bij de familieleden thuis. Er is aandacht voor het verhaal van de jongere en zijn specifieke uitdagingen en behoeften. Sinds 2017 steunt het Weeshuis Gevangenzorg specifiek voor de SOS Cursus voor jongvolwassen gedetineerden, waarin gesproken wordt over de verregaande gevolgen van criminaliteit. Deelnemers worden hierin gemotiveerd verantwoordelijkheid te nemen en in actie te komen om waar mogelijk schade te herstellen. In 2018 is besloten om deze cursussen voor 3 jaar te ondersteunen. Het blijkt een behoorlijke uitdaging te zijn om specifiek de jongere doelgroep te bereiken. De jongere gedetineerden zitten verspreid over Nederland en er zijn geen speciale afdelingen meer voor hen. Gevangenzorg heeft in 2019 een onderzoek verricht naar de specifieke behoeften van de jongere gedetineerden.

Naar aanleiding hiervan zijn meerdere veranderingen in aanpak en communicatie doorgevoerd, waaronder een vernieuwing van het beeldmateriaal zoals op de poster hiernaast te zien is.



Foto: Gevangenzorg Nederland

4.3 VSO Nederland

VSO Nederland wordt sinds 2010 door het Weeshuis gesteund voor diverse projecten veelal gericht onderwijs van kansarme kinderen in ontwikkelingslanden. VSO werkt aan armoedebestrijding door het delen van kennis en vaardigheden via internationale en nationale en lokale vrijwilligers. Ze focussen op projecten in gezondheidszorg, onderwijs en werk & inkomen.

Sinds 2015 heeft het Weeshuis een strategisch partnerschap met VSO voor een meerjarig onderwijsproject in Ethiopië. In dit project, gecoördineerd door VSO Ethiopië, zetten internationale vrijwilligers samen met nationale vrijwilligers zich in voor kindgericht en inclusief basisonderwijs voor 13.000 kinderen in Benishangul Gumuz Regio. Aandacht voor deelname van meisjes en kinderen met een handicap is vast onderdeel van het project. 2019 was het laatste jaar van dit grootschalige onderwijsprogramma. In plaats van de beoogde succesvolle afron-

ding, ontstonden er helaas in april 2019 onlusten en etnisch geweld in de regio. Iets wat in de jaren ervoor ook voorkwam maar nu in grotere hevigheid opblaaste met veel slachtoffers en ontwijking en waardoor ongeveer 25% van de kinderen en ook de leraren is gevlucht naar een ander district. Daarnaast konden de VSO internationale en nationale onderwijsdeskundigen moeilijk of geen toegang krijgen tot de weinige scholen die nog open waren. Hierdoor kwam het programma vroegtijdig stil te liggen. Vanuit de nieuwe locatie waar de vluchtelingen zijn heeft VSO een deel van het werk in aangepaste vorm kunnen voortzetten. Daarnaast zijn aanvullend leraren getraind in psychosociale ondersteuning, die op hun beurt de leraren van de scholen kunnen trainen zodat ze beter om kunnen gaan en reageren op spanning en angst bij de kinderen, hun ouders en collega's. Begin 2020 zal VSO de externe eindevaluatie van het 4 jarige onderwijsprogramma laten uitvoeren.

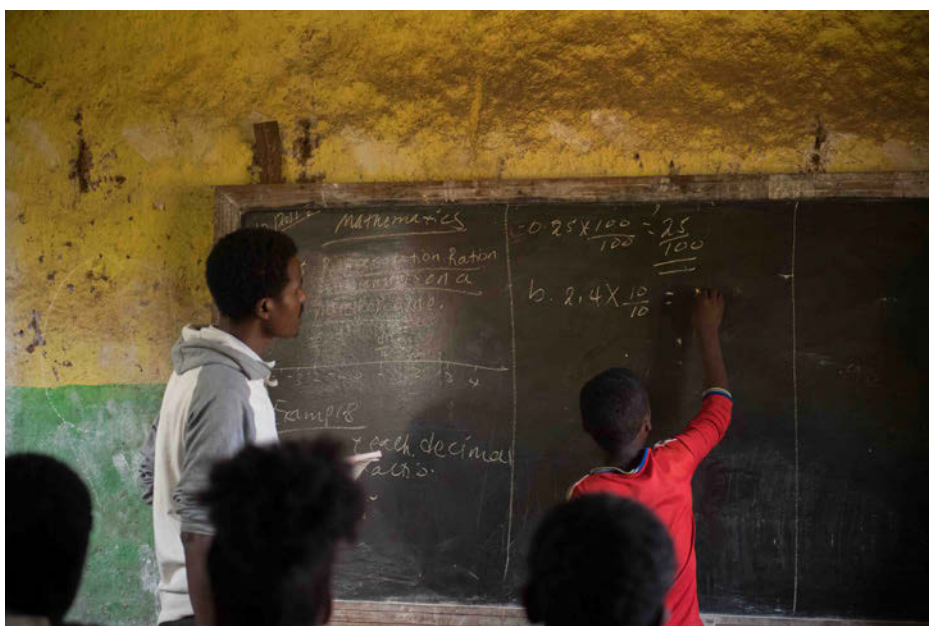


Foto: Jasper Kasbergen voor VSO

4.4 SOS Kinderdorpen

Aan het werk van SOS kinderdorpen draagt het Weeshuis reeds sinds 2006 bij. SOS Kinderdorpen versterkt en creëert SOS families voor kinderen zonder familie of veilig thuis. In 2015 werd de relatie uitgebouwd naar een strategisch partnerschap waarbij het Weeshuis jaarlijks twee families uit het SOS kinderdorp N'Djamena in Tsjaad heeft ondersteund. Tsjaad is een complex land met extreme droogte en een lange historie van onrust en geweld waarvan veel kinderen de nadelige gevolgen ondervinden. De meest kwetsbare kinderen die ouders hebben

verloren en geen familie meer hebben worden opgevangen binnen families in kinderdorpen waardoor hun kans op een beter leven wordt vergroot. Naast de belangrijke steun aan kwetsbare kinderen in SOS families zijn wij positief over de nieuwe ontwikkelingen waarbij de integratie van SOS families in de gemeenschap wordt bevorderd en kwetsbare families in hun eigen omgeving worden ondersteund. Daarom is in 2019 het partnerschap voor het nieuwe familieversterkende programma in Tsjaad voor drie jaar hernieuwd.



Foto: SOS Kinderdorpen

4.5 Karuna Foundation

Sinds 2013 draagt het Weeshuis bij aan het Inspire2Care programma van Karuna Foundation in Nepal. Inspire2Care richt zich op verbetering van kwaliteit van leven van kinderen met een handicap en preventie van geboortefwijkingen of handicaps die ontstaan in de eerste levensjaren van kinderen. In 2018 is deze financieringsrelatie uitgegroeid tot een strategisch partnerschap waarbij het Weeshuis de opschaling van het Inspire2Care programma de komende jaren zal ondersteunen. Vooruitstrevend aan dit programma is dat de Nepalese overheid via een tender het programma heeft opgenomen in haar beleid en budgetten. Provincies en gemeentes betalen ruim 60% van de uitvoeringskosten. Daarmee

wordt de financiële duurzaamheid versterkt en ligt het eigenaarschap bij de dorpsgemeenschappen. Met de rehabilitatie component worden in totaal 35.000 kinderen met een handicap en hun ouders bereikt. De kinderen worden in hun eigen omgeving en met lokale middelen ondersteund. Daarnaast wordt ingezet op bewustwording en gedragsverandering in de dorpsgemeenschap. Op deze manier ontstaan 'disability inclusieve' gemeenschappen waar kinderen met een handicap gelijke toegang tot basisvoorzieningen als onderwijs en zorg hebben en zij volwaardiger deel kunnen nemen aan de samenleving. De opschaling is in 2019 succesvol van start gegaan.



Foto: Leonard Fäustel voor Karuna Foundation

5 Andere projecten in 2019

Wij kiezen ervoor om, naast de besproken partnerschappen, een gevarieerde keuze aan projecten (in doelgroep, plaats, duur etc.) te laten zien in dit jaarverslag, zodat de lezer een indruk kan krijgen van ons werk. Het gaat om projecten die door het Weeshuis financieel zijn gesteund en die in 2019 zijn opgestart, uitgevoerd of afgerond.

5.1 Move Forward – azc workshoptour

Move Forward verzorgt workshops in dans, muziek en sport voor kinderen die verblijven in asielzoekerscentra. Deelname leidt tot een positieve beleving voor kinderen die in een lastige situatie zitten en die vaak te kampen hebben met trauma. Talentvolle deelnemers aan de

workshops krijgen de kans zich verder te ontwikkelen tot assistent-coaches, waarbij zij met hulp van de hoofdcoaches leren de kinderen te begeleiden. Het Weeshuis droeg in 2019 bij aan de kosten van de organisatie van de workshops.

Move Forward is een inspiratiebron voor mij. Ik heb geleerd dat er nog mensen zijn die iets voor anderen willen betekenen en raakte hierdoor geïnspireerd wanneer de blijdschap in de ogen van de kinderen te zien was tijdens de workshops. De kinderen lijken hun problemen echt even te zijn vergeten. Move Forward heeft mij teruggebracht naar de tijd toen ik zelf in een AZC woonde. Het liet mij inzien wat ik zelf destijds heb gemist. Dat wat ik gemist heb, wil ik nu aan alle kinderen meegeven.

PRISCILA: VOORMALIG VLUCHTELING UIT ANGOLA, NU ASSIST COACH BIJ MOVE FORWARD



5.2 IMMO Instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek – forensisch medisch onderzoek bij jonge slachtoffers van marteling en ernstig geweld

Onder de mensen die in Nederland asiel-aanvragen, bevindt zich een bijzondere groep: zij die slachtoffer werden van marteling en ander ernstig geweld. Door het opgelopen trauma of door schaamte blijken sommigen van hen niet in staat om hun verhaal over te brengen bij de IND. Hun asielverzoek wordt afgewezen. Het instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek, iMMO, doet forensisch medisch onderzoek naar de fysieke en psychische gevolgen van marteling en geweld. Het levert daarmee een belangrijke bijdrage aan een zorgvuldige asielprocedure en de bescherming van mensenrechten. iMMO maakt gebruik van speciaal opgeleide professionals – medici en psychologen – die de onderzoeken volgens internationale standaarden uitvoeren en die zich op basis van vrijwilligheid beschikbaar stellen. Het Weeshuis der Doopsgezinden steunt iMMO voor onderzoeken bij minderjarige asielaanvragers.



Foto: Jean Pierre Heijmans

Bij iMMO doen we medisch onderzoek naar de gevolgen van marteling bij vermoede slachtoffers van marteling en inhumane behandeling. Tijdens het lichamelijk onderzoek let ik vooral op wat voor lichamelijke sporen de marteling en geweld hebben achtergelaten.

Ik vraag het verhaal uit naar aanleiding van de littekens die zichtbaar zijn op het lichaam. De meest verschrikkelijke verhalen worden dan verteld. Voor de asielzoeker is het vaak heel emotioneel en zwaar om te vertellen, aan mij de taak om dan in detail door te vragen over hoe de wonden zijn ontstaan zodat ik in het iMMO rapport kan beschrijven of en hoe waarschijnlijk het is dat de littekens overeenkomen met het geweld.

SONJA SWEN - VAN LANGEN, ARTS BIJ IMMO

Als psycholoog heb ik de lastige taak om onderzoek te doen naar hun geestelijke gezondheid. Ik zeg lastig, omdat ik om te zorgen dat ik een goed beeld krijg van hun klachten op de meest moeilijke punten moet doorvragen terwijl ze zoveel mogelijk over de gestelde ingrijpende gebeurtenissen vertellen. Dit is vaak zeer emotioneel, maar nodig om uit te vinden in hoeverre mensen getraumatiseerd zijn door wat zij aangeven dat hen overkomen is. Gelukkig werken we met meerdere artsen en psychologen zodat we elkaar kunnen steunen in dit werk.

KARIN DUHNE-PRINSEN, GZ PSYCHOLOOG

5.3 Trans Amsterdam – Trans Art School transjongeren project

TransAmsterdam is een transgender organisatie met als belangrijkste doelstelling de beeldvorming rond transgenders te verbeteren door middel van kunst, cultuur en het bieden van een podium voor transgender personen. Daarnaast krijgen transgenders meer zelfvertrouwen doordat zij deelnemen aan de activiteiten en elkaar kunnen ontmoeten. Jongeren en nieuwkomers hebben een belangrijke stem in de samenstelling van het programma. Voor de jongeren is er een specifiek programma waarin zij lotgenoten ontmoeten en de ruimte krijgen om zichzelf te vormen. Een plek waar niet geforceerd hoeft te worden gesproken

over de transitie, maar waar juist steun, begrip en geborgenheid centraal staan. In de workshops kunnen de jongeren hun creativiteit tot uiting brengen en leren zij ook leiderschap te ontwikkelen doordat zij gaandeweg hun deelname steeds meer verantwoordelijkheid krijgen.

Ik was aanwezig bij de eerste open dag van de Trans Art School van TransAmsterdam. Ik was hier erg enthousiast over. De fijne sfeer sprak mij erg aan en ik vond het leuk om te zien hoe gemotiveerd iedereen was om nieuwe dingen te maken.

JIP, 24 JAAR OUD, TRANSMAN



Storm met zijn moeder Sher tijdens de workshop scatten (foto: Erzsi Molnar)

5.4 Open Huis Haarlem – huiswerkbegeleiding

Maatschappelijk centrum Het Open Huis is een ontmoetingsplek in de wijk Schalkwijk in Haarlem. Met laagdrempelige zorg en wijkgerichte activiteiten worden mensen uit de wijk op verschillende manieren ondersteund en betrokken. Eén van de activiteiten is de huiswerkbegeleiding, waaraan het Weeshuis in 2019 steun verleende. Samen met Youth for Christ geeft Het Open Huis huiswerkbegeleiding aan (basis)schoolkinderen uit de wijk Schalkwijk. In 2019 hebben wekelijks rond de 30 kinderen deelgenomen aan de begeleiding. Rondom de begeleiding is er, vanuit de vrijwilligers, veel contact met ouders en leerkrachten van school. Zij zien de resultaten verbeteren en vooral de motivatie van kinderen groeien.

Kinderen zijn ontzettend enthousiast als ze op woensdag hier komen. Waar ze thuis niet altijd de hulp krijgen die nodig is, kunnen wij die wel geven. Belangrijker nog dan de inhoud is wel dat we ze stimuleren en positief benaderen. Vaak zijn het kinderen van niet-westerse afkomst en dan kunnen we ook helpen met taal. Zo vroeg laatst een meisje naar de betekenis van het woordje 'men'. Ze ging ervan uit dat dat 'mannen' betekende, maar kwam daardoor niet uit het nieuwsbericht dat ze voor school moest lezen. Voor ons voelt dat als iets kleins, maar het meisje ging zó blij weer naar huis aan het einde van de les.

ANJA, VRIJWILLIGER BIJ DE HUISWERKBEGELEIDING



Foto: Open Huis

5.5 Stichting Rhiza – Building Strong Communities.

Rhiza in 2010 is opgericht met als doel het bestrijden van extreme armoede. Zij initiëren projecten in de townships van Zuid-Afrika die binnen de pijlers onderwijs, gezondheidszorg, beroepsgerichte trainingen en het ondernemerschap vallen. Zelfredzaamheid en samenwerking met de lokale bevolking en overheid staan hierbij centraal.

In Zuid-Afrika gaan de meeste kinderen in de townships pas vanaf hun zevende levensjaar naar school. Het onderwijs is erg informeel en vaak van slechte kwaliteit. Kinderen krijgen les in krotten zonder enige lesmethode, ook zijn de kleuterdocenten en schoolhoofden niet opgeleid. Hierdoor lopen de kinderen al op jonge leeftijd een achterstand op die ze later niet meer in kunnen halen en hun kans om de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken vrijwel nihil is.

In de township Diepsloot (nabij Johannesburg) biedt Rhiza diverse Early Child Development (ECD) trainingen voor docenten en schoolhoofden van bestaande kleuteropvangcentra aan. Deze trainingen worden drie jaar lang aangeboden waarbij ieder jaar het niveau een stukje

hoger wordt. Na afronding van alle trainingen zal de kwaliteit van onderwijs drastisch zijn toegenomen en zijn ook de faciliteiten verbeterd. Hierdoor komen de scholen in aanmerking voor overheids-subsidie waarmee ze zelfredzaam kunnen worden. Naast de kwaliteit van onderwijs is gezonde voeding noodzakelijk voor de kinderen om goed te kunnen leren. Omdat er een gebrek is aan gezonde voeding biedt Rhiza tijdelijk schoollunches aan. Met de beoogde overheidssubsidie zijn de scholen na drie jaar in staat hier zelf in te voorzien.

De steun van het Weeshuis aan Rhiza betreft de trainingen en ontwikkeling van het kleuteronderwijs (Early Childhood Development) op 5 scholen. Deze scholen worden op weg geholpen richting goede kwaliteit en zelfredzaamheid en de kinderen hebben een grotere kans op een leefbaar en zelfredzaam bestaan.

Mijn werk op de 'early childhood development' afdeling van Rhiza geeft mij de gelegenheid om direct met de leraren en schoolhoofden in de verschillende gemeenschappen te werken en om een verschil te maken op de kleuterscholen in de townships. Het delen van vaardigheden en kennis met deze leraren maakt me gelukkig omdat hiermee de kinderen in de gemeenschap een goede basis krijgen waarmee ze zijn voorbereid op de basisschool.

HILDA, ECD MANAGER BIJ RHIZA BABUYILE



Foto: Stichting Rhiza

5.6 Stichting Young Refugee Cause – ICT-lesprogramma voor vluchtelingenkinderen

Stichting Young Refugee Cause (YRC) is een particulier initiatief opgericht door Nederlandse expats woonachtig in Maleisië. De door hen opgerichte professionele school onder de naam Ideas Academy biedt sinds 2014 middelbaar onderwijs aan 156 vluchtelingen- en staatloze jongeren in de hoofdstad Kuala Lumpur. De school biedt het internationale Cambridge curriculum aan zodat de studenten waar dan ook ter wereld hun studies kunnen vervolgen. De jongeren zijn tussen de 12 en 18 jaar oud en komen uit Myanmar (Rohingya's en Chin), Syrië, Irak, Afghanistan, Pakistan en Somalië.

Bij het Commissariaat voor de vluchteling (UNHCR) staan ruim 180,000 vluchtelingen geregistreerd in Maleisië. De werkelijke aantallen zijn waarschijnlijk vier keer zo groot. Maleisië is een van de weinige landen in de wereld die niet het vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties uit 1951 heeft ondertekend, noch de VN-conventie tegen foltering. Hierdoor hebben vluchtelingen en staatlozen geen rechten en zijn zij vaak het slachtoffer van geweld. Zij leven in de steden in de illegaliteit en hebben geen toegang tot het Maleise onderwijsstelsel en de gezondheidszorg.

Het Weeshuis steunt Ideas Academy sinds 2019 met een nieuw ICT-lesprogramma in coderen voor jongeren die meer gericht zijn op praktijkonderwijs. Het doel van dit project is om vluchtelingen en staatlozen klaar te stomen voor de (online) arbeidsmarkt. Door de implementatie van digitale basiskennis in hun programma ziet Ideas Academy tevens een toename in digitale basisvaardigheden onder de vluchtelingen gemeenschap. Ideas Academy werkt veel samen met andere relevante organisaties in dit werkveld zoals UNHCR en heeft ook een

zakelijk netwerk in Maleisië. Zij geloven dat door het aanbieden van dit lesprogramma ze betere kansen kunnen creëren voor deze jongeren én de armoede kunnen doorbreken. Want met deze vaardigheden krijgen jonge vluchtelingen de kans om online voor opdrachtgevers te werken terwijl ze wachten op herplaatsing naar een ander land.

Leren geeft mij veel voldoening, maar in Pakistan kon dat niet en had ik geen rechten vanwege mijn religie. Ik hoop zoveel mogelijk vaardigheden te ontwikkelen om mijn honger naar kennis te stillen en te zien waar het leven mij brengt. Als kind wilde ik altijd een publiek figuur worden, zoals de IT-ondernemer Steve Jobs bijvoorbeeld. Ik wil succesvol worden zodat ik andere kan inspireren om betere beslissingen te nemen voor zichzelf en de wereld. Ideas Academy heeft mij de hoop gegeven dat ik mijn dromen kan waar maken. Het is een geweldige school voor kwalitatief onderwijs en ik waardeer enorm de kans die ik er krijg. De school heeft me geholpen in het ontwikkelen van mijn persoonlijkheid en geleerd hoe je een goed mens kunt zijn.

LABINA, 16 JAAR UIT PAKISTAN



Foto YRC

6 Korte vooruitblik naar 2020

Met tevredenheid kijken we terug op de behaalde resultaten in 2019. De organisatorische stappen uit 2018 hebben een stabiele en professionele organisatie gewaarborgd. De inhoudelijke stappen op het gebied van nieuwe beleidsontwikkeling die in 2019 zijn gezet zullen in 2020 nader worden uitgewerkt. Verder zullen de strategische partnerschappen zowel in binnen als buitenland worden uitgebreid. De uitgaven en kosten van 2019 zijn indicatief voor de jaarbegroting van 2020.